

ODITI V PESEM

Izbor poezije z literarnih večerov *Šentjakobsko je poezija*

Avtorji poezije: Duško Babič, Jure Drljepan, Franjo Frančič, Nataša Gaši, Dunja Polonca Guček, Andrejka Jereb, Branka Kamenšek, Majda Kočar, Jana Kolarič, Breda Konjar, Ivanka Kostantino, Urban Kuntarič, Mojca Lavrič, Marjeta Manfreda Vakar, Alenka Mihorič, Jagoda Nikačević, Rok Pirnat, Lidija Polak, Ana Porenta, Ljubica Ribič, Ida Semenič, Zala Simčič, Marko Skok - Mezopotamsky, Saša Strnad, Miomira Šegina, Dimitrij Škrk, Sara Špelec, Gregor Usenik, Luka Vasle, Taja Vetrovec, Nika Vidic, Karmen Vidmar, Miha Vlaj, Klavdija Kia Zbičajnik, Miha Zrimšek, Milan Žniderič

Idejna zasnova, režija in scenografija: Marko Skok

Kostumografija: Marko Skok in Bojan Vister

Avtor glasbe: Luka Beljan

Oblikovalec luči: Gregor Törner

Lektor: Renato Horvat

Igralska zasedba:

Eva Cehtl

Alen Kermac

Zala Simčič

Miha Zemljč

Sara Špelec/Tara Ferbežar Felgner

Marko Skok

Drugi sodelavci:

Vodja predstave in garderober: Marko Skok | Lučni in tonski tehniki: Gregor Törner, Matej Kermavner in Miha Vlaj | Scenski tehniki: Ivan Kostanjevec, Gregor Törner in Miha Vlaj | Predelava kostumov: Bojan Vister

Premiera: 18. april 2023 na Mali sceni ŠGL.

Predstava traja 1 uro in 10 minut.

Posebna zahvala vsem avtorjem, ki so dali dovoljenje za uporabo svojih pesmi v uprizoritvi in objavo v tiskani oz. elektronski obliki.

Rok Andres

dramaturg in teatrolog
umetniški vodja v sezoni 2022/2023

Oditi v pesem je potovanje. Je odkrivanje smeri preko labirinta verzov, zemljevidov čustev in smerokazov pomenov, stihov in ritmov. Nenazadnje je pričujoči dogodek iskra, želja, povedati zgodbo. Uprizarja se jo na način, ki je po viziji Marka Skoka in v interpretaciji Eve, Alena, Zale, Mihe, Sare, Tare in Marka scela gledališki, saj poetično formo besedila prevaja v situacijo, odnos in jo vzpostavlja v kontekstu, ki je gledališče samo. Gledališče namreč obstaja z dvema komponentama: besedo in lučjo. Nizanje poezije v gledališko-poetičnem dogodku *Oditi v pesem* je izkušnja, pravo potovanje, ki išče smisel in zanj najde misel. Kot da bi v naše življenje s pomočjo poezije posvetila luč. Ali kot je zapisal pesnik Kajuh, čigar obletnico rojstva obeležujemo v letošnjem letu:

*Ljudje,
če v vaših bi očeh razbral,
po kakšnih hodite poteh,
in če vsakdo od vseh srca
na dlan bi dal,
da človek bi človeka prepoznal,
takrat bi v hipu
stari svet propal ...*

Poezija je jezik znotraj jezika.
Je raztezanje izraza in s tem človeka,
ki predrugači enolično, izpostavi
očitno, zastre samoumevno.

Miha Zemljič

Na svetovni dan poezije 21. marca 2014 se je rodil prvi literarni večer, ki sem ga naslovil s citatom nekega anonimneža: »Šentjakobsko je poezija.«

Iz sprva članskega druženja, kjer so šentjakobčani dobili priložnost, da se predstavijo tudi kot pesniki (oz. avtorji krajše proze) ali pa le kot interpreti umetniške besede, so se literarni večeri razprli v srečevanja bolj ali manj znanih pišočin imen z različnih koncev in krajev, celo zunaj slovenskih meja. Vedno znova se nam pridružujejo novi obrazi in nas bogatijo s svojimi besednimi umetninami.

Iz širokega nabora poezije teh večerov sem za pričujoči podvig nabral pesmi vseh tistih sodelujočih avtorjev, ki so dali svoje privoljenje, igralska ekipa pa je na vajah družno izbrala peščico tistih, ki so se jih najbolj dotaknile. Vsekakor se vsi strinjamo, da bi lahko bil izbor tudi drugačen in da je gradiva več kot dovolj za še kakšen podoben projekt.

Navdih za okvirno zgodbo *Oditi v pesem* sem našel v meni ljubem Truffautovem filmu *Fahrenheit 451*, ki je nastal po distopičnem romanu Raya Bradburyja. Svet, kjer so knjige prepovedane, sem zamenjal za svet, kjer je prepovedana poezija. Diktatura oblasti je tako silna, da poezija sploh ne nastaja več. Vlada stroga cenzura misli, izrečenih in zapisanih besed. Najbolj cenjen sloj ljudi so Požigalci, uničevalci besedne umetnosti in njenih privržencev. A še vedno obstaja upanje - Izrekovalci. Skupina zanesenjaških upornikov, ki skrivoma zbira zadnje ostanke poezije 21. stoletja in jo zunaj dosegla oblastnikov s pripovedovanjem ohranja za nove rodove.

Prav gotovo vsi ne marajo poezije, pogosto temu botruje strah, da je ne bodo zmogli razumeti. Poezija pa ni noben bavbav. V vsako pesem moraš oditi sam. Si pustiti, da te očara. Ni treba, da jo doumeš do dna, dovolj je le, da se zmoreš čuditi lepoti igre in zvenu prepletenih besed. Prav gotovo bo vsaj drobec tega ostal s tabo. V tebi. Za hip ali za večno.

Rad bi se zahvalil prejšnji umetniški vodji Mojci Kreft za pobudo in zdajšnjemu umetniškemu vodji Roku Andresu za spodbudo uresničitve tega projekta.

Marko Skok

AFRIŠKI GEN

Tečem zase.

Med blazinicami prstov
brinove jagode molitve
celijo žive in mrtve.
Življenjske zgodbe rjavih, zelenih, sivih
oči so brez spomina,
sinapse kapljajo
uspavanke
v igrah tisočletij.

Tečem zase.

Kaj naj z odprtimi naročji otrok,
v bolečem tkivu slovesa,
v plitvem dihanju solz?

Tečem zase.

Za svoj dvom, svoj strah.
Za svoje sočutje zamenjan sum.

Tečem zase.

Pajčevina belopolte dediščine
zapredena med jezik osuple zgodovine.

Kaj pa, če je z mano ves čas
temni afriški gen?

Tečem vase.

Majda Kočar

AFRODITA

Obdana s sijem odrskih luči sva stala čisto sama.
Četrta stena, ki je ni, nikogar ni pustila k nama.
Bil sem le tvoj, bila si moja vsa, ko sva ljubezni čašo spila.
In kot v ekstazi sva bila, ko sva se v strastni ples spustila.

Obrisala si masko s potnih lic, odšla neznano s kom in kam.
Ob zvokih prvih ranih ptic, s spomini nate spet sem sam.

Gregor Usenik

ANONIMNA*

Streli so
utihnili.
Ljudje tudi.
Živi so
sneli zastave in
izobesili
bela oblačila.
Nikogaršnji pes
se je izluščil iz
prahu
porušenega
mesta.

Tišina kriči in
čaka.
Utiša jo
pesem v tujem jeziku,
tuje uniforme
si prisvojijo
prostor.

Sebe
zamenjam za
sladkor,
slanino in
pečen krompir.
Zmagovalec
ne ponuja
izbire.
Več njih
na telesu, ki je
daleč.
Slina.
Moje
otrplo,
zgroženo
telo.

* originalni naslov filma: *Anonyma - Eine Frau in Berlin*

Marjeta Manfreda Vakar

BESEDE BESEDE BESEDE

I.

Včasih slišiš besede še dolgo po tem, ko so bile izrečene.

Včasih bežiš pred svojimi čustvi in loviš korak s časom.

Včasih si ob tem mašiš ušesa in zakrivaš oči.

Hitiš.

Prehitevaš se in hkrati ves čas zaostajaš.

Nezavedno misli polniš s skrbmi in dušiš upe,

ideje pa trosiš skozi luknje v žepih.

Zakrivaš se. Lačen si.

Lačen prijaznih pogledov in lepih besed.

Ves dan nosiš plašč z nasmeškom na obrazu.

Ko prideš domov in odvržeš plašč, te čustva dohitijo.

II.

Enkrat je besed preveč. Takrat rabiš tišino.

Uživaš v njej, dokler ne postane pregosta.

Potem se umakneš nekam, kjer so ljudje.

Uživaš, dokler ne postane prehrupno.

Potem se spet umakneš.

Umakneš se, da najdeš svoj mir.

A tudi miru je enkrat preveč.

Vsega je enkrat preveč.

Miha Vlaj

CIGANSKA - KAJ ME BRIGA ...

Kaj te briga, kaj me briga,
če nihče ne mara me.
Kaj me briga, kaj te briga,
ko pa vendar ljubim vse.

Ljubice so me pustile
in prijat`li so odšli.
D`nar zapil sem, iluzije
pa so mi požrli psi.

Kaj te briga, kaj me briga,
če nihče ne mara me.
Kaj me briga, kaj te briga,
ko pa vendar ljubim vse.

Ljubim tebe rdečelaska.
Ljubim tebe, siv gospod.
Ljubim tebe dete malo.
Ljubim vse in vsepovsod.

Srce moje, duša moja
ima prostor za vse vas,
vašo srečo, vašo žalost,
naj vse to občutim jaz.

Kaj te briga, kaj me briga,
če nihče ne mara me.
Kaj me briga, kaj te briga,
ko pa vendar ljubim vse.

Naj življenje me postara,
iznakazi mi obraz,
naj le duša mi ostane
in naj mi ostane glas.

Z njim cigan vam bom prepeval
in prepeval za vse vas.
In ta pesem bo ostala,
nje ne bo povozil čas.

Kaj te briga, kaj me briga,
če nihče ne mara me.
Kaj me briga, kaj te briga,
ko pa vendar ljubim vse.

COCA-COLA VS. BEZEG

malokateremu letu bi bolj pristajalo,
da je prestopno kot je to
bilo oseminšestdeseto, ker marca je
bil pokol v vasi my lai v južnem
vietnamu; april je zaznamoval
umor martina luthra kinga
v memphisu; v maju so se študentje
spopadli s policijo v parizu; takoj
zatem je bil junij v znamenju študentskih
demonstracij v glavnem mestu in po vsej
jugoslaviji; tudi julija ni bilo
bolje zaradi eksplozije bombe
v kinematografu 20-ti oktober v beogradu;
avgusta so čete varšavskega pakta
marširale po zlati pragi; septembra pa
sva se brat in jaz sporekla
z mamo in očkom, ko sva zavrnila
pitje domačega bezgovega soka in prešla
na kokakolo. zato smo vse ostale
dogodke prepustili pozabi

Jagoda Nikačević, prevod M.S.- Mezopotamsky

ČREPINJICE S TASMANIJE

po Richardu Flanaganu

V dlaneh ti drgetajo črepinjice
treh drobcenih skodelic,
treh drobcenih krožničkov,
treh drobcenih rožnatih cvetov ...

Tri dolga desetletja so ždele
v nedrju domačega vrta,
ki si ga stresla s sebe
v nevzdržni šestnajsti pomladi,
ko je bil en sam plosk
njegove nerazsodne roke preveč.

Še donedavna si se nalivala s kavo,
ki je bila tako prekletočrna,
da ti iz njenih usedlin
niti najpostavnejši knapi
niso mogli izvleči -
ne preteklosti ne prihodnosti.
Sedaj, ko se v tebi širi mlado veselje,
ti diši le še bela, ko se peni
v tvoje vedno bolj polne prsi.

Sinoči si po dolgem času
nisi mašila ušes
s hitro pozabljenimi melodijami,
pomirjena si prisluhnila uspavanki,
ki ti jo je triletni zapela mama,
predno te je poslednjič poljubila ...
in odšla.

*Spanček, zaspanček,
črn možic,
hodi ponoči,
nima nožic ...*

Šele včeraj si izvedela,
da je v tisti snežni, vetrovni noči
obvisela na evkaliptusu,
ker so jo v njenih skritih rovih
preveč skelele brazgotine vojne,
ki jih je prinesla iz domovine.
Šele včeraj si doumela
meglo v očetovih očeh
in njegovo neukrotljivo slo po pozabi.

Včeraj se je zrušil berlinski zid
na tv ekranu ... in med vama,
ko si mu vlila novega upanja,
da sta družno iz vseh kotov umaknila
armado prazne steklovine.

Danes si spet našla samo sebe,
ko te je presenetil
z lastnoročno narejeno zibelko,
poslikano z ornamentih prednikov.
Danes si spet našla svoj dom,
kjer si drzneš peti uspavanko,
ki ti jo ob večerih poje angel
v tebi zdaj pozabljenem jeziku,
jeziku tvoje ranjene matere.

*... Tiho se duri,
okna odpro,
v zibelko leže,
zatisne oko ...*

Potem, ko je mama odšla
ni nihče več hotel piti
tvoje namišljene kave
iz teh krhkih skodelic,
niti ti sama ... niti ti sama ...
zato si jih razbila in zagrebla
globoko ... globoko ...

V dlaneh ti drgetajo črepinjice
treh drobcenih skodelic,
treh drobcenih krožničkov,
treh drobcenih rožnatih cvetov ...

*... Lunica ziblje,
aja, aj, aj,
spanček se smeje,
aja, aj, aj!**

**Uspavanka – Vida Jeraž*

Marko Skok - Mezopotamsky

DAJ, SPIJVA ŠE ENEGA (GOVORITA POLDE KOZARČIČ in VINKO POLIČ), sonet

»Pa spet napočil je naš praznik vina,
ki nas spodbuja praznit polne kupe,
v potrlih prsih vzbuja nove upe ...« -

»Nazdraviva na svetega Martina!« -

»Kako je, Vinko, lušno v tvoji kleti!
Poslal si spat družico in otroke,
kar rab`va, vse je na dosegu roke!« -

»Poštekal si, zakaj Martin je `sveti`!« -

»Edin` je dan, ko vse v življenju štima.« -

»Navdih mi dá, da v meni vriska rima.« -

»Koliko že sva jih od včeraj spila?« -

»Bilo jih je ... približno ... brez števila.« -

»Nalij mi še ... Ta je še trši! Prima!« -

»Hik, konec je ... brez pravega rezila!«

Jana Kolarič

DILEMA

O, prijateljica voda,
misel nate um mi gloda!
Prijateljica te naslavljam,
prisotnost tvojo blagoslavljam,
saj življenja ni brez vode!
A v istem hipu dejstvo zbode,
da le, kjer hočeš, blagor daješ!
Svetu temelje zamaješ,
ko v nenormalnih količinah
prihrumiš in v globočinah
življenja jemlješ, trosiš smrt
in nazadnje kot mrtvaški prt
se čez krajino razgrneš,
v struge dolgo se ne vrneš ...

Vse to me bega in ne vem,
če ti prijateljica reči smem!

Večkrat si deroča, smrtna,
takrat si kot pošast požrtna,
spet drugič mirna in počasna
rodna delaš polja krasna.
Lahko si slana, mineralna,
gazirana ali termalna,
včasih rečemo ti kislja,
marsikdo te tako čisla.
V jezerih in rekah sladka,
pozimi trda, zdrsko gladka,
čprav tekoča, hkrati trda,
ko pritečeš izpod brda,
kot deževnica pa mehka,
brezvezna po okusu, plehka.
Tiha ti bregove dereš,
v stroju cunjje nam opereš,
telesa žejna nam napajaš,
nas ogrevaš in ohlajaš,
goniš nam turbine pridno,
da črna noč napraviš vidno ...

Včasih s tabo je težko,
a brez tebe ne bi šlo!
Več tisoč ti imaš obrazov,
botra zmag si in porazov,
a več dobrega kot zla prinašaš,
s koristmi škodo vso prekašaš!
Zato, čprav kdaj samosvoja,
si prijateljica moja!

Kljub aktom tvojim krutim
tako na vodi čutim!

DREVINJA, sonet

Nogé so vpete v trdne korenine,
zemljijo me, ko trup se k nebu vzpenja,
prst mati je, saj v njej se vse začinja,
iz zemlje rastem, temne bolečine.

In roke, ki posegajo v višine,
in moji boki – zibelka življenja,
in moje prsi z mlekom poželenja,
pod gladko skorjo skrite brazgotine.

Zahaja dan in na obzorju noč je.
Če mimo greš, ustavi se, popotnik,
položi vročo glavo mi v naročje,

naj te tolažim v urici samotni!
In bom za hip srcé človeško zrla,
za seme bo, ko bom nekoč umrla!

Jana Kolarič

20S

pravijo
da rabiš samo 20 sekund
neverjetnega poguma
da narediš
tisto
česar se bojiš

jaz nimam niti 20 sekund

Zala Simčič

EVFOBIJA

radostno je zrl v oči fanta
ta je plesal pravi bojni ples po travniku
z zateklim prstom od čebeljega pika

hladno privoščljivo je motril mimoidočega starca
z zadnjimi močmi je stopicljajal do edine
še proste klopce v parku »zvit kot presta«

razdraženo je brcal v pesek pod nogami
saj je jezen zaznal veselo cviljenje otrok
ki so se podili za razcefrano žogo

na naslovnici časopisa v kiosku ob poti ga je čakala
napisana spet z mastnimi črkami slaba novica
avtobus poln otrok se je prevrnil na streho

zadovoljno si je zamomljal v brado
danes bo res hudičevo strupen dan
saj so vsi ravno prav nesrečni

nato jo je zagledal

stopila je neposredno in brez obotavljanja do njega
koketno je privzdignila dolge obrvi
se mu drzno nasmehnila in zašepetala

gospod ...
naključno ste izbran
da nekomu z mojo pomočjo polepšate dan

gospod ...
ne tresite se
ne bežite v stran ...
saj sem le dobra novica

kar boste lepega danes zaželeli drugim
to boste nazaj tisočkrat povrnjeno dobili

v zraku je odmevalo ...
dobra novica -
ti zagotovo nisi Slovenka

**Evfobija – strah pred dobrimi novicami*

Klavdija Kia Zbičajnik

FORMULA

Moje misli so čiste.
Moje srce je polno.
Ves svet se zaljublja vame.
Jaz se zaljubljam vase.
Rastem.
Rastem.
Rastem.
Ni stvari, ki je ne morem doseči.
Ni človeka, ki ga ne morem zapeljati.
Ne morem se razočarati.
Živim.
Živim.
Živim.
Gola plešem na desnem bregu.
Občudujem kačje pastirje, njih celo bolj kot sebe.
Glasno prebiram vrstice Dostojevskega, včasih se mi zdi zelo duhovit.
Ničesar ne potrebujem.
Nikogar ne pogrešam.
Imam vse, ker imam sebe.

Nika Vidic

FRDAMANO ZAVOZLANA PESEM

požira napake
vrže jih v brezbesedje
MOLČI ko rine
in rine molče
čez skalo
Plen je
in ve da sta v njej skrita
del neba in del morja
KRIČI v vrsti
in vrste ni
ko so besede bodeče
pesem je le pesem
ko je otrok le otrok
Neba se ne da prehoditi
in zemlja ne more leteti
človek je droben kos prahu
zatrt v trda tla
NE UPA SI
ne zmore
NE VE
kako je nebo bilo čisto
ko njega še ni bilo
kako je morje mirno
ko je nebo čisto
Človek je napaka
in napaka požira besede
in pesem je vulkan
ki bruha
kri Zemlje
in požira vse
Človek kriči
Zemlja molči
čaka
in ve
DA BO
le pika
v veselju
LE BESEDA v
frdamano zavozlani pesmi

Ljubica Ribič

GOVORILNICA

Včasih zaidem.

Pomislim, da se
skrivaš v
pozabljenem
kraju. Vstopim

z nasmeškom,
misleč, da je
v njem

še kaj prostora
za naju.

Vzamem slušalko in
vrata zaprem,
da bom na
varnem

pred svetom,

božam številčnico
in štejem
vse,

kar je že davno
odšteto.

Rada bi
rekla:
»Še vedno ... Saj
veš ...«

(Ne slišim, še
enkrat,
kaj praviš?

Da šel boš?
Halo?

No, prav. Preden
greš ...)

»Kam sploh žeton
tukaj
vstaviš?

Me slišiš? Da ne?
Povej ... Si sploh
tu?«

Tu-tu-tu
Tu-tu-tu
Tuuuuuu

.
. .
.

Sara Špelec

IME JI JE BILO MARIJA

Kupil sem
ribiško palico
ribiški stol
in akvarijsko ribico
napolnil sem vedro z vodo
spustil ribico da
plava v njem
nato sem
sedel na stol
vrgel palico v vedro
in čakal ribico
da ugrizne
ko je trznila
sem dvignil
zmagovalno palico
se slikal z ribico
jo vrnil nazaj v vedro
sedel na stol
vrgel palico
in potrpežljivo čakal
da znova ugrizne
v samski sobi
sem na nekaj kvadratih
dan za dnem hranil dušo
z eno samo samcato
akvarijsko ribico
(ime ji je bilo Marija).

Duško Babić, prevod: M. S. - Mezopotamsky

ISKALEC

Išče svoj jaz
Išče svoj lastni subjekt
Išče TA moment
Išče mrzlo pivo v hladilniku
Išče tiste preklete ključe
Išče vrečko riža v trgovini
Išče pravo ime za psa
Išče svoj novi avto
Išče pravo punco
Išče trenutke skuliranosti
Išče trenutke skuliranosti, ki štejejo
Išče trenutke skuliranosti, ki štejejo v tem našem smešnem življenju!

Rok Pirnat

MEGLICE LJUBEZNI

Kadar imam rada
samo sebe,
občutim, kot da bi bila

zavita v puhast objem
mehkobe.

Kadar imam rada
samo sebe,
se tudi vse moje
sence spremenijo
v svetlobo.

Kadar imam rada
samo sebe,
teče življenje
skozi moje roke
in podarja
dotike upanja.

Kadar imam rada
samo sebe,
me napolnijo zvoki veselja
kot nežne meglice ljubezni.

Taja Vetrovec

(NE)SMISEL

Iščem sledi komarjev na svoji koži,
hruške pa gnijejo ena za drugo.
Z zanimanjem berem besede drugih,
v svojih ne najdem smisla.

Imam polno skledo soli in polna usta krompirja.
Voda že od jutra nemoteno kaplja,
sonce pa vztrajno potuje proti zahodu.
Ko bo zašlo, si bom pokrtil obraz in prisluhnil vetru.

Miha Vljaj

ODRAŠČANJE

ko si mlad na svet gledaš z nedolžnimi očmi
misliš, da zmoreš vse
potem pa ti vedno znova pokažejo
da bi lahko naredil bolje,
da bi lahko izgledal bolje,
da bi lahko delal bolje.

ti pa ne obvladaš
svojih bežečih norih misli
svoje sanjave narave
svojega telesa
svojega glasu
svoje naivne zaupljivosti.
in te je sram.

sram te je do konca in še prek.
toliko boljših.
toliko lepših.
toliko bolj obvladanih.
Zakaj si pravzaprav na svetu?
za svojo mamo in očeta.

spravi se k sebi. nazaj.
traja ... in traja.
loviš svoje želje
svoje občutke
svoj sram
svoje telo
svoje sanje

in nekega dne jih obvladaš.
ne zato, ker si boljši.
isti si.
le odrasteš.
in se bežno spominjaš svoje otroške svobode.

Zala Simčič

ONKRAJ

če bi onkraj odšlo -
tvoj dih iz zračne koprene
tvoj poljub nebesno tipalo
tvoje telo izmuzljiva figura zvezdnega plesače
če bi onkraj odšlo

če bi onkraj v dvoje odšla -
najina obraza kosmi posušenih vek
najine besede prišleki iz sap
najina kri pravzaprav smrt
če bi onkraj v dvoje odšla

če bi onkraj odšla -
moje oči delec iz Cerna
moja usta neskončna globina
moje telo košček žarečega oglja
če bi onkraj odšla

če bi onkraj bilo
bi te še vedno čutila ob sebi

Andrejka Jereb

PESEM ZA VSA ISKANJA (pesem s citatom)

Iščeš veter, ki ohlaja
vroče lica, žgoče nade,
da obup – plenilec raja
se razblini, v nič razpade.

Iščeš prejo, z njo bi stkala
perje za molčeče ptice;
košček sebe bi dodala
med zasenčene vrstice.

Iščeš močno energijo,
ki bi v tvoje žile stekla,
da črnine, ki tam ždijo,
v žive barve bi oblekla.

Iščeš tiste nore vonje,
ki ponujajo jih trave.
Ne zbezljaj, ustavi konje,
da ohraniš misli zdrave!

Iščeš žalost zamolčano,
ki globoko v tebi skrita
zadržuje presejano
bol, ki vztraja vse do svita.

Če počakaš, morda z leti
več ne bo se treba bati,
pesem mogla bo zoreti
in boš nehala iskati.*

* citat: Lidija Brezavšček: *Dokončane kvartine*

Alenka Mihorič

PODZEMNA

Tu ni prostora za
ksenofobijo,
rasizem,
homofobijo,
šovinizem,
ni prostora
za
luzerje,
ni prostora
za zmagovalce.

Ljudje
ujeti v
pločevinastih kačah
z ogledali
namesto oken,
iščejo svoj
prostor
v prostoru
in hočejo ubežati
pogledom,
ki jim ni mogoče ubežati,
in vsak komaj čaka,
da se povzpne nazaj gor,
kjer ni
vonja po
znoju,
urinu,
alkoholu,
posranih plenica,
cigaretah,
plesni,
in praženi čebuli.

Na podzemni
je prostor
za ljudi.

Kdor tega
ne prenese,
se vozi
z
avtom.

Urban Kuntarič

PRESAJENA

Od tu te lahko vidim,
drobno, rahlo sključeno,
oblečeno v črnino.

K sebi stiskaš torbico
in pogleduješ proti avtobusom,
ki poravnani v vrsto
čakajo na odhod.

Nad klopco
kavkaški krilati oreškar
tiho šelesti slutnjo zime.

Ustnice premikaš
v nemem dialogu
same s seboj.

Spoprijateljš se s svojo samoto.
Skupaj odtavata prek ulice.
Dvigalo v nebotičniku
vaju odloži
v dvanajstem nadstropju.

Ivanka Kostantino

SLADKA KRI

Zaradi tvojih oči in sladke krvi sem se znova zaljubil v to mesto,
da v pobeglih sanjah lahko sedim na stopnicah Gospejine ulice in
čakam poštarja, da mi prinese fige, rože in srce, ki si ga zaklenila v črno
škaflo z napisom: Nikon.

Vidim te za stojnico pozabe,
lase si spletla v kitke, rdeče pentlje žarijo,
oblekla si se v jutro,
prodajaš borovnice in šopke ivanjščic,
zaman čakaš, da se vrne,
sredi polja, sredi mrtvih trav leži,
skloniš se in ga poljubiš na hladna usta,
vprašaš:

očka, zakaj fotografije ponoči ne spijo?
Peljala si me v podzemlje,
na poti lepila na les zelene lističe,
kot da ne bi vedela, da besede božajo,
a tudi bolijo.
Sledil sem ti in lizal sladko kri,
Nikoli, nikdar mi jih ni izrekla ženska,
fotoaparati je bil kot meč,
nisi opazila, da sem bil na robu solz in norosti.

... mislila sem fotografirati Maribor ponoči,
do jutra, a si me nasmejal, nekaj čarobnega si oddajal,
ulovil si me ...
... čutila sem, da te vznemirjam, gledal si me ves čas tako,
da sem tudi sama čutila vznemirjenje ...
... ves čas si spremljal moje odzive, zelo pozorno od tebe ...

... gledal si me in obsijal s pogledi ...
... vseč mi je bilo, da si mi povedal kaj ti paše ...
... nepredvidljiva sem, težka,
ti tudi ...
... tvoj jezik kroži nežno in se spaja v ritmu dvojine ...
... v tvojih očeh sem zagledala eno krasno žensko, ki občuti
ljubezen ...
... ko sem te prižela k svojemu trebuhu, oklenila tvoje telo z nogami,
si rekel, da ti je vseč ...
... lepo je spremljati tvoje besede naklonjenosti, hvala,
videti plamen strasti v zenicah, ko jih izrečeš ...
... vzburja te, če me gledaš, ko ...
... ljubkovanje, božanje, dotikanje, nad vse ljubko, počneš vse naštetu ...
... zaprla sem oči od ugodja, ko si me poljubljal po vratu, vseč mi je bilo, da nisi
nehal ...
... uživala sem v vsem ...
... bo ...

In potem sem se ustavil ob temnem vlažnem zidu,
vrnilo se je vse, kot pokošen sem padel na kolena in
iz neba so padali zeleni lističi,
prazni.

Franjo Frančič

SNEG

Jaz ne maram snega.

Ker sneg pomeni mraz. Rdeče nosove. In premočene čevlje.

Vendar pa sneg prinaša s sabo tudi nekaj čudežnega. Tišino. Ne katerokoli tišino, ampak tisto ta pravo tišino.

Daj. Razloži mi tišino.

Ta tišina je najdragocenejša stvar v tvojem življenju. To so ti trenutki tišine, v katerih se premikajo svetovi. Ustvarja bližina. Gradijo prijateljstva. Zgodijo poljubi. Govorijo pogledi.

V tišini se zgodi ljubezen. V tišini se začutijo ljudje.

Ne maram snega. Rada pa imam tišino, ki jo prinaša s sabo.

Zala Simčič

TRIS

Spoznala sva se na morju ... Pravzaprav je bil modri bolniški hodnik. Imel si žareče črne oči, z omotičnim leskom - takoj sem vedela, da sva si usojena. Pravi Emonec s spominom na čas, ko so namesto piva točili slabo prevret grozdni sok. V gumbnici se ti je zaspano mečkala vrtnica, saj si gumb izgubil kdo ve kje. Ko so ti izprali želodec, sem te pospremila do doma. Naslednji dan so me vpoklicali v vojsko. Pisal si mi dolga pisma, a so se na poti izgubila. Prišlo je le prvo, moje najljubše, začel si ga z »Draga moja Lidija ...« .

Drgač, moji me kličejo Francka.

Miomira Šegina

VČERAJ, KO SI MI PISAL PO KOŽI

Včeraj, ko si mi pisal po koži,
suhi in beli kot papir,

pisal in se s toplim vetrom prstov
nehote zaletaval v gubice,
izklesane s tvojo prisotnostjo
od nosu do nasmeha,

me je postalo strah
neizrečene,
nenadne bolečine,
ki je iz hropenja noči
padala brez diha
kot kamen
ugasle zvezde.

Sem ti sploh kdaj povedala,
da brez tebe
ne znam leteti po nebu,
polnem mehke luči?

Zavij se v moj objem,
mrzlo piha košava.

Majda Kočar

V DEŽELI, KJER NE SMEM IZREČI TVOJEGA IMENA

Včasih moram zaiti v deželo,
kjer ne smem izreči tvojega imena
in kamor ne moreš z menoj.
Takrat se prelevim v tihotapca,
saj te skrbno skrijem vase,
a na vsakem koraku trepetam,
da boš pokukal skozi line mojih oči,
ker boš preveč radoveden,
da se mi boš spustil po toboganu jezika,
ker boš preveč razigran,
ali da boš objemal rdeči boben
in bo slišno dvojno utripanje.
V tej deželi nebo tragičnosivo kaplja
in ptice ponavljajo vedno isti rekviem,
potoki odsevajo krvave živalske poglede
in drevje je odeto v črnino,
trave so ostrozeleno velikanke
in ljudje so majhni, čisto majhni.
Premajhni, da bi naju lahko sprejeli.

Marko Skok - Mezopotamsky

*

vsak dan je treba skočiti z vlaka ki pelje v smrt
vsak dan je treba skočiti
ne gledati na bežeč nasip ne gledati v tirnice ne gledati
samo skočiti
skočiti pravi čas
takrat ko čutiš da te bo trava in grmovje zavilo vase
da te bo prepredlo s plastjo breztežnosti
in nobena skala in kamen te ne bosta ranila
skotalilo te bo v kotanjo
kjer bo pavza majhen nič razmislek kam naprej
ko si vse položila v skok
kaj pride za njim
praznina ravnina vzpon
smeh jok in kletvice
objemanje in stresanje prahu s tistega vlaka
treba je spet iti
skupaj ali vsaka k sebi
vsak dan je treba skočiti v življenje

Ana Porenta

ZALJUBLJENKA*

Od zore do mraka čakaš
v antičnem preddverju.

Ko se stemni, zatrepečeš
in do krvi zagrižeš
v goli prstanec.

V mojstrovi sobi gori luč.

Veš, da sklada novo
betonsko simfonijo,

da s prsti polzi
po
papirju,

na katerem (kot
na tvojem modrcu)

ostane srebrnkasta sled

in v srčnem žepu
te zbode
konica svinčnika,

s katerim je nekoč
narisal Amorjevo puščico.

** Pesem posvečam nezasnublživemu mojstru Plečniku.*

Sara Špelec

ZGODOVINA RELATIVNOSTI

to da sem se nekoč učil zgodovino
je zgodovina
matematika
je ostala brez rezultata
glasbeno vzgojo
je hvalabogu hitro povozil rock
za telovadbo
so video igrice
za likovno vzgojo
tatuji
biologijo
sem prenesel na potomce
tuji jeziki
ostajajo privlačna tujina (zlasti francoski)
zemljepis
čezmorske sanje v pticah selivkah
STM
še pomnite ...
obramba in zaščita
sončna krema
kemija
se je razblinila skupaj s hormoni
slovenščina:
znanje pravopisa so razširili smeški
literatura ostaja zavita v meglo (pravkar berem dokaz)

ostala je le fizika
- svetlost temnega vesolja -
v eni sami formuli interakcije:
omamno valovanje
najinih teles

Milan Žniderič

Pesmi so včasih lužice, včasih
jezerca, včasih rečice besed.
Neizmerno rada se sprehajam
ob njihovih bregovih, počofotam
in skočim vanje!

Tara Ferbežar Felgner

V času, ko pesmi v meni onemijo,
ko ne privrejo besede,
da bi se razlile v pesem,
sem le polovica samega sebe.

Marko Skok - Mezopotamsky

ODITI V PESEM

Oditi daleč.

Do roba sveta.

Na mejo sanj in nesanj.

In mogoče

še dlje.

(Kajetan Kovič)

Hlad pepela beline se
osipa z ognjišč prevar
na ubežnicah življenja.
Telo hlasta za rezkim zrakom,
telo hrepeni po dotiku sonca,
telo hoče nebo brez oblakov,
telo hrani spomine, do konca.
Zaman vse prošnje,
drevo brez korenin
ne razveja svoje krošnje.
Zmoreš in znaš!
Povezati se s koreninami,
začutiti energijo zemlje.
A tudi njegovo seme
veter življenja razmeče -
bo imelo potomstvo več sreče?
Saj bo, saj bo! Si rečem.
Pretentaj občutek!
Zmoreš in znaš!
Odpreti polkna duše
in prevetriti zatohle misli.
V sebi mehčam trdo skorjo
poškrobljenih besed,
vzvalovijo kot morje še
neporojenega.
Zmoreš in znaš!
Oditi
in nazaj priti
z roba sveta
na rob strehe
in kapniti
na rob pričakovanja.
Pijem hrepenenje svetlobe,
ki se razliva v prebujeno jutro.
Vse je
le beseda.
Neizgovorjena.
Je prazen prostor med nama.
Vrzel.
Vsujem drobiž besed
med molk.

Za eno pesem.
Vse življenje
menjaš sonce za sence.
Vprašanja za odgovore.
Ptico za kletko.
Bližino za lino neba.
Zmoreš in znaš!
Nikoli dovoliti sončavi,
da ponikne za obronke noči.
V drznih metaforah najdem odvod,
momljave ostrine
hitijo prek roba,
ko pogledam čez rob,
se nesanje prelijejo v sanje.
Zapeljivo pomežiknem
valu, ki je odnesel besedo.
Mogoče odidem še dlje,
globlje s prsti v marmelado,
višje s pogledom čez oblake
in nižje pod rastje v gozdu,
bosa - tako mehkobno sama,
bos - tako mehkobno sam.
Brez kart in zemljevidov,
le oči zaprem in te najdem.
Zmorem in znam!
Priti vase.
Se povzpeti do roba kože in pogleda.
Ujeti tvoje oči
in se potopiti v dvojino.
Zmorem in znam!
Obstati tam,
ne oziraje se nazaj,
v pozabi odpreti srce novemu
in mogoče bo samo dobro.
Pomlad podaljša dan,
a časa ne ustavi,
življenje je ples -
včasih tango, včasih cancan.
Zmorem in znam!
Zadrhteti preko pomladi,
lahkotna,
lahkoten
zaiti med brste poletja,
zašumeti z jesenjo
in biti veličasten mir
vsevasevzetja,
belina, v kateri onkraj praznine
drobenclja pesem.

Avtorji skupne pesmi: Jure Drljepan, Nataša Gaši, Dunja Polonca Guček, Branka Kamenšek, Majda Kočar, Jana Kolarič, Breda Konjar, Ivanka Kostantino, Mojca Lavrič, Alenka Mihorič, Lidija Polak, Ana Porenta, Ida Semenič, Saša Strnad, Miomira Šegina, Dimitrij Škrk, Karmen Vidmar, Miha Vljaj, Klavdija KIA Zbičajnik, Milan Žniderič & Marko Skok - Mezopotamsky.

Zame je poezija sprehod v neznano,
premik množice, odmik k sebi.
Poezija je to, kar bi morali biti,
kar bi si želeli biti in kar smo.

Eva Cehltl

Družina Šentjakobskega gledališča je stara več kot 100 let. Od takrat so igralci odigrali več kot 610 premier z 12.300 ponovitvami. Obstaja pa seveda še večja družina – vi, obiskovalci. Več kot 2.000.000 ljudi si je ogledalo predstave našega gledališča. Zaradi vas in nas to gledališče zares živi.

DARILNA VSTOPNICA Šentjakobskega gledališča je lepo in praktično darilo, ki bo razveselilo vaše najdražje, vaše prijatelje in poslovne partnerje. Vrednost darilne vstopnice je ugodnih 13 EUR, in kar je najpomembneje: obdarovanec si sam izbere termin in predstavo, ki si jo želi ogledati. Kako do darilne vstopnice? Pišite na info@sentjakobsko-gledalisce.si ali pokličite v tajništvo uprave na telefon 031/225 230. Vse drugo prepustite nam. Darilno vstopnico lahko prevzamete osebno ali pa vam jo pošljemo po pošti skupaj z računom, ki ga je mogoče plačati tudi prek spletne banke.

Bodite izvirni, podarite sprostitev in večer, poln smeha in zabave!

PRODAJA - BLAGAJNA ŠGL:

Pri blagajni na Krekovem trgu 2 (vhod pri tunelu pod gradom) od ponedeljka do petka med 17:00 in 18:00 uro ali uro pred predstavo, telefon 031 708 369, ali pišite na e-naslov blagajna@sentjakobsko-gledalisce.si. Poleg na prodajnih mestih MOJE KARTE.SI je nakup vstopnic mogoč tudi v prostorih uprave na Vodnikovem trgu 5 (2. nadstropje) vsak delavnik med 11:00 in 13:00 uro, telefon 031 225 230, ali pišite na e-naslov info@sentjakobsko-gledalisce.si.

Izdajatelj: **Šentjakobsko gledališče**

Direktor: **Milan Golob**

Umetniški vodja: **Rok Andres**

Predsednica društva: **Urška Koželj**

Marketing in stiki z javnostjo: **Saša Strnad**

Organizator kulturnega programa: **Srečko Kermavner**

Uredniški odbor: **Rok Andres, Milan Golob, Saša Strnad in Srečko Kermavner**

Lektor: **Renato Horvat**

Celostna grafična podoba sezone: **Saša Strnad**

Grafično oblikovanje in priprava na tisk: **Tatjana Jelenc - Vangaro**

Fotograf: **Aleš Košir in Tamino Petelinšek**

Tisk: **Tiskarna Present**

ISSN 1318-9093, št. 4

Šentjakobsko gledališče Ljubljana

Sezona 2022/2023

Dejavnost financirata Mestna občina Ljubljana in Javni sklad za kulturne dejavnosti RS. Pokrovitelj jubilejne sezone je Energetika Ljubljana.

Zahvala:

Cvetličarni Šimenc, Optiki Feliks, Čevljarstvu Aleš Beljan in ZanB.

Prisrčno vabljeni v Šentjakobsko gledališče Ljubljana!